

Kde a jak Česká republika pomáhá

KAMBODŽA

Kde a jak Česká republika pomáhá

KAMBODŽA

Mgr. Jiří Pánek a kol.

Olomouc 2013

OBSAH

Úvodní slovo	7
Kambodža	10
Info o Kambodži	13
Vybrané projekty	14
Výstavba školy v provincii Takeo	15
Rozvoj tržního odvětví s bioplynárnami pro zajištění udržitelných zdrojů energie v Kambodži (ROBI)	17
MEDEVAC (Medical Evacuation)	19
Pracovní listy	22
Pracovní listy – řešení	26
Tiráž	28

ÚVODNÍ SLOVO

Globalizovaný svět je plný paradoxů a překvapení. Před půl stoletím jsme dokázali vyslat člověka na oběžnou dráhu a nedlouho poté na Měsíc. Nedokázali jsme se však definitivně zbavit některých eradikovatelných nemocí, jako je např. malomocenství nebo dětská obrna.

Světový ekonomický produkt dosahuje hodnoty přibližně 70 tisíc miliard amerických dolarů, to znamená 10 tisíc USD na jednoho obyvatele. Přesto žije miliarda lidí pod hranicí absolutní chudoby, za méně než 1,25 dolaru na den.

Odpověď na otázku, proč jsou některé země a regiony zaostalé a jiné se úspěšně rozvíjejí, není vůbec jednoduchá. Někteří to vysvětlují tzv. teorií závislosti (světové hospodářství je hierarchický systém, kde „centrum“ vytváří závislou „periferii“, západní blahobyt je pak důsledkem vykořisťování bývalých koloniálních území).

Jiní hledají vysvětlení s pomocí geografických a environmentálních faktorů (např. v tropech je rozvoj obecně obtížnější kvůli klimatickým podmínkám a infekčním nemocem; vnitrozemské státy jsou na tom hůře, než státy s přístupem k moři apod.).

Další skupina odborníků zastává tzv. kulturní determinismus, kde nezbytným předpokladem prosperity je zaměření na soustavnou práci, inovace, úspory, vytváření zisku, ale také je nezbytná vysoká míra sociální důvěry ve společnosti, náročnost etického systému a schopnost dobrého vládnutí.

Nejspíše to bude od každého trochu a čekáme na tvůrčí syntézu těchto tří přístupů. Ať už je to však jakkoliv, podstatné jsou především skutky (praxe), nikoliv jen slova (teorie). Proto je důležité, aby rozvinuté země, ale také komunity a jednotlivci v těchto zemích, byli ochotni a schopni kvalifikovaně pomáhat bližním v nouzi. A to nejen v rámci rodiny, regionu nebo dané země, ale také těm, kteří jsou geograficky a kulturně vzdáleni.

Kromě solidarity a altruismu k tomu máme i řadu dobrých praktických důvodů. Poskytováním rozvojové pomoci, resp. rozvojové spolupráce, můžeme do jisté míry předcházet ozbrojeným konfliktům a terorismu. Můžeme omezovat nelegální migraci a organizovaný zločin, chránit životní prostředí a ekosystémy globálního významu, pronikat na nové, do budoucna možná perspektivní trhy. Můžeme takto napomoci uplatnění našich výrobků a technologií v zahraničí, vylepšit svoji prestiž na mezinárodní scéně, budovat lepší diplomatické vztahy se zeměmi přijímajícími pomoc. A můžeme také podpořit zaměstnanost a odborné i jazykové dovednosti především u mladých lidí, kteří nejčastěji v rámci rozvojové spolupráce do zahraničí vyjíždějí.

Česká republika poskytuje zahraniční rozvojovou pomoc (spolupráci) od roku 1995 a takřkajíc se „učí za pochodu“. Objem naší pomoci není velký, jen asi 0,1 % hrubého domácího produktu (objem pomoci poskytovaný skandinávskými státy je zhruba sedminásobný). Přesto má tato pomoc svůj dobrý význam a smysl nejen v zemích příjemce, ale také u nás – přispívá ke zvyšování povědomí o dnešním komplikovaném světě a výzvách globálního významu, kterým budeme čelit.

Tato publikace se snaží zjednodušenou, ale názornou formou informovat o projektech a aktivitách, které probíhají nebo donedávna probíhaly v deseti prioritních zemích české zahraniční rozvojové spolupráce. Doufáme, že Vás zaujme do té míry, že se o rozvojových zemích budete chtít dozvědět více a sami si najdete potřebné informace z veřejně přístupných zdrojů. To alespoň bylo naše přání a cíl – nezavalit Vás množstvím dat, ve kterých se ztrácí vlastní informace a nepřehltit Vás informacemi, ve kterých se ztrácí poznání a porozumění.

Pokud tedy následující stránky vzbudí ve Vás, dospělých i studentech, zájem o dění v rozvojových zemích a snad i touhu se do rozvojových aktivit nějakou formou zapojit, bude pro nás nejlepší odměnou vědomí, že jsme se nenamáhali zbytečně.

Doc. RNDr. Pavel Nováček, CSc.

vedoucí Katedry rozvojových studií
Přírodovědecká fakulta Univerzity Palackého v Olomouci

PROČ KAMBODŽA?

Tradičně dobré bilaterální vztahy České republiky a Kambodži jsou předpokladem pro efektivní rozvojovou spolupráci. Zahraniční rozvojová spolupráce České republiky se aktuálně soustředí zejména na projekty v sektorech životního prostředí a sociálního rozvoje (včetně vzdělávání, sociálních a zdravotnických služeb). V průběhu roku 2012 tak v Kambodži probíhala realizace celkem tří dotačních projektů zaměřujících se na zlepšování zdraví matek a dětí, rozvoj alternativních zdrojů energie či posilování komunitní podpory pro postižené děti. Vzhledem k tomu, že jedním z největších kambodžských problémů je vysoká úmrtnost matek při porodu a dětí do pěti let věku, jsou i nadále v centru pozornosti aktivity v sektoru zdravotnictví zaměřené na tuto specifickou cílovou skupinu, které byly zahájeny v předchozích letech a jež se geograficky soustřeďují zejména na oblast provincie Takeo.

V oblasti sociální péče a vzdělávání pak pokračovala realizace projektu, který si klade za cíl zlepšit přístup ke vzdělávání tělesně postižených dětí. Mezi hlavní výstupy projektu patří vytvoření systému inkluzivního vzdělávání, školení pedagogů a dalších pracovníků vzdělávacích institucí a vytvoření školicích a výukových materiálů pro začlenění postižených dětí do vzdělávacího systému. Projekt v oblasti životního prostředí, který je realizován ve spolupráci s Národním kambodžským programem pro rozvoj bioplynáren (NBP) a holandskou nevládní organizací SNV, si klade za cíl přispět k rozvoji stabilního tržního odvětví s domácími bioplynárnami v sedmi provinciích Kambodži s hlavním důrazem na provincii Takeo. Bioplynárny jsou v místním prostředí ověřené technologie využívající uvolňujících se plynů z rozkládajícího se biologického odpadu k produkci ekologicky šetrné energie.

Mgr. Martin Náprstek
Česká rozvojová agentura

KAMBODŽA

Kambodža, oficiálním názvem Kambodžské království, je stát v jihovýchodní Asii ležící na poloostrově Zadní Indie při pobřeží Thajského zálivu. Sousedí s Laosem, Thajskem a Vietnamem, má přístup k Jihočínskému moři. Na území o rozloze 181 035 km², tedy více než dvakrát větším v porovnání s plochou České republiky, žije cca 15 milionů obyvatel (struktura populace je velmi mladá, plná třetina obyvatel nedosahuje 15ti let). Hlavním a největším městem je Phnom Penh, v jehož aglomeraci žije téměř 1,5 milionu obyvatel. Mezi dalšími významnými městy je možno jmenovat Battambang (cca 200 000 obyvatel) či Siem Reap (cca 150 000). Nejpoužívanějším a jediným úředním jazykem v zemi je khmérština (minoritně a lokálně i vietnamština, čínština – mandarínština – či francouzština).

Území dnešní Kambodži bylo historicky součástí vyspělého Angkorského království (vrcholný rozmach mezi lety 900–1200 n. l.), které zabíralo velké území jihovýchodní Asie. V následujících stoletích se země dostávala pod stále větší závislost na thajských a vietnamských státech až do doby, kdy byl v roce 1863 ustanoven francouzský protektorát. Po druhé světové válce získává v roce 1947 autonomii a v roce 1953 plnou nezávislost. Mezi události dvacátého století, které významně ovlivnily situaci v Kambodži, lze uvést válku ve Vietnamu, během níž se sice Kambodža snažila zůstat neutrální, nicméně boje se přesunuly i přes hranice do vnitrozemí. Po letech trvání občanské války se roku 1975 dostává k moci Pol Pot a jeho podporovatelé, kteří nastolují totalitní formu vlády. Bizarní ultralevicová, nacionalistická a xenofobní diktatura hlásala návrat k tradičním formám zemědělství, nutila inteligenci a obyvatele měst obdělávat půdu na venkově a postupně rušila průmyslovou a obchodní strukturu země. Mezi oběti tohoto režimu se počítají miliony lidí, kteří zemřeli hladem, nemocemi nebo byli zavražděni. Roku 1978 vtrhli do země vietnamští vojáci a vládu Rudých Khmérů svrhli. Vojenské operace mezi různými stranami bojujícími o moc nad územím ale s proměnlivou intenzitou pokračovaly ještě několik let. Roku 1993 se konečně uskutečňují demokratické volby a byla znovunastolena monarchie, nicméně poslední jednotky Rudých Khmérů se vzdali až v roce 1998. Od roku 2004 je kambodžským králem Norodom Sihamoni hovořící i českým jazykem, který se naučil během studijního pobytu v Československu.

V centrální části Kambodži kolem jezera Tonlé Sap se rozléhá nížina, jejíž osu tvoří řeka Mekong. Zbytek území (asi dvě třetiny země) tvoří zalesněné kopce příhraničních pohoří, z nichž nejvyšší jsou na jihozápadě Kardamonské hory, v jejichž blízkosti stojí i osamocená hora Phnom Aural 1813 m n. m. – nejvyšší vrchol země. Pro Kambodžu je typické teplé vlhké tropické klima, úrodná půda a hojné monzunové deště, které od června do listopadu rozvodňují řeku Mekong a několikanásobně zvětšují vodní plochu jezera Tonlé Sap. Většina obyvatel žije v zemědělských osadách (podíl městského obyvatelstva je pouze kolem 20 %) a pracuje na rýžových polích. Centrem osídlení a zemědělské činnosti bylo odjakživa nížinné území kolem jezera Tonlé Sap. Významnou složku hospodářství a nezanedbatelnou exportní položku představuje i rybolov a plodiny jako jsou sojové boby, kukuřice, pepř či tabák. Kambodža je převážně agrární stát, zaměstnanost v zemědělství dosahuje až k 70 %. Průmysl má na hrubém domácím produktu (HDP) země zatím

stále o něco nižší podíl než zemědělství, mezi jeho nejvýznamnější součásti lze vyjmenovat těžbu kaučuku a cenného tropického dřeva (další nerostné suroviny jako ropa, zemní plyn či drahokamy nejsou prozatím těženy). Za nejdynamičtěji rozvíjející se složku průmyslu lze označit textilní (zejména oděvní) odvětví. Mezi další důležité součásti průmyslu patří i papírenské a dřevozpracovatelské závody. Hlavními světovými obchodními partnery pro vývoz jsou země EU a USA, pro dovoz potom státy ASEAN, jehož je Kambodža od roku 1999 členem. K další mezinárodním organizacím, ve kterých Kambodža působí, patří např. OSN, Světová Banka, Mezinárodní měnový fond a od roku 2004 i Světová obchodní organizace (WTO). Největší objem rozvojové pomoci do země putuje z Japonska. Hospodářství Kambodži je negativně poznamenáno dlouholetou občanskou válkou, vládou Rudých Khmérů a intervencemi ze zahraničí. Úkolem pro vládu zůstává zvýšení zemědělské produktivity a rozvoj venkovských oblastí, investice do zdravotnictví, vzdělávání či reforma státní správy a zefektivnění výběru daní. Překážkou rozvoje země představuje také rozbuje korupce ve státní sféře a nerozvinutá infrastruktura (celoročně je využívána říční doprava). Dlouhodobým problémem pro místní obyvatele i zahraniční cestovatele je hrozba nevybuchlé munice a nášlapných min, coby pozůstatků dlouhotrvajících válečných konfliktů. Přesto je cestovní ruch a s ním i sektor služeb na vzestupu, nejvýznamnějším cílem turistů je chrámový komplex v Angkoru, bývalém hlavním městě Khmerské říše. Silueta chrámu v Angkor Wat se stala námětem i pro hlavní motiv státní vlajky.

Zdroje:

Atlas světa (2005) Praha: Euromedia Group–Knižní klub.

BRITTEN, Uwe et al. (2009) Kapesní atlas světa s lexikonem států. Ostfildern: Falk-Verlag.

Cambodia National Poverty Reduction Strategy 2003-2005 (2002) In: International Monetary Fund.

Dostupné z WWW: <http://www.imf.org/external/np/prsp/2002/khm/01/122002.pdf>, 8. 10. 2012.

Cambodia National Strategic Development Plan 2006-2010 (2006) In: Council for Development of Cambodia and Cambodian Rehabilitation and Development Board.

Dostupné z WWW: http://www.cdc-crdb.gov.kh/cdc/aid_management/nsdp.pdf, 8. 10. 2012.

HANUS, Martin – ŠÍDLLO, Luděk (2011) Školní atlas dnešního světa. Praha: Terra.

JÁČ, Ivan (2011) Hospodářská geografie. Liberec: Technická univerzita Liberec.

Kambodža: souhrnné teritoriální informace (2011) In: BusinessInfo – oficiální portál pro podnikání a export.

Dostupné z WWW: <http://www.businessinfo.cz/cs/zahranicni-obchod-eu/teritorialni-informace-zeme/kambodza.html>, 8. 10. 2012

LIŠČÁK, Vladimír (1998) Státy a území světa. Praha: Libri

Zdroje fotografií:

Bioplynárna. Člověk v tísní. [online]. [27. 11. 2013].

Dostupné z WWW: <http://www.skutecnydarek.cz/p/bioplynarna/>

Bioplynárny v Kambodži. Člověk v tísní. [online]. [27. 11. 2013].

Dostupné z WWW: <http://www.youtube.com/watch?v=7MTK6Gt6eXQ>

Domáci bioplynárny. Člověk v tísní. [online]. [27. 11. 2013].

Dostupné z WWW: <http://www.clovekvtisni.cz/cs/humanitarni-a-rozvojova-pomoc/zeme/kambodza/programy#domaci-bioplynarny>

HAMPLOVÁ, Ludmila. Napsali o nás – Dětská srdce z daleka [online]. [27. 11. 2013].

Dostupné z WWW: <http://www.fnmotol.cz/odbor-komunikace/tiskovy-servis/novinky/archiv/napsali-o-nas-detska-srdce-z-daleka/>

Projekt MEDEVAC – 2. etapa. MZV ČT. [online]. [27. 11. 2013].

Dostupné z WWW: http://www.mzv.cz/bangkok/cz/zpravy_a_udalosti/projekt_medevac_2_etapa.html

ŠTUKOVÁ KOVAŘÍKOVÁ, Jarmila a Profimedia. Lidé a Země. [online]. [27. 11. 2013].

Dostupné z WWW: <http://www.lideazeme.cz/clanek/kde-kral-mluvi-cesky>

V kambodžské džungli milují děti českou školu. Rozvojovka. [online]. [27. 11. 2013].

Dostupné z WWW: <http://www.rozvojovka.cz/clanky/550-v-kambodzske-dzungli-miluji-deti-ceskou-skolu.htm>

INFO O KAMBODŽI

Název:	Kambodžské království
Hlavní město:	Phnom Penh
Rozloha:	181 035 km ² (téměř 2,5krát více než ČR)
Počet obyvatel:	cca 15 mil. (asi 1,5krát více než ČR)
Jazyk:	khmérština
Náboženství:	hínájánový buddhismus (théráváda) 95 %, křesťanství, sunnitský islám a animismus dohromady 5 %
Státní zřízení:	konstituční monarchie

VYBRANÉ PROJEKTY

Výstavba školy v provincii Takeo

Realizátor projektu	Stát	Lokace projektu	Délka mise
Takeo Provincial Government	Kambodža	hodinu jízdy od Takeo, v oblasti Kirivông	2009

Popis mise:

Kambodžské školství bylo zrušeno v roce 1976, kdy se moci chopili Rudí Khmerové. Zrušili peníze, nemocnice i školy. Všichni museli pracovat na polích, a to včetně dětí. Od roku 1979, kdy režim padl, Kambodžané budují školství znovu. Mnoho učitelů tak nemá ani potřebné vzdělání. „Univerzitu nemám, jen kurz, jak učit,“ přiznává Sen. Sehnat však kvalifikovaného učitele v této odlehle vesnici tři kilometry od vietnamských hranic by bylo nemožné. „Kvalita výuky je hlavně na vesnicích hodně špatná. Děti pouze memorují a opakuji po učiteli. Stává se, že po čtyřech letech školy neumějí ani číst a psát,“ říká Linda Vejlupková, která stavbu školy za milion korun organizovala. Přijela na inspekci po několika týdnech od otevření. „Trochu jsem se bála, v jakém stavu zde školu najdu. Ale zdá se, že je to v pořádku,“ říká Vejlupková, která v Kambodži žije od roku 1992.

Česká škola se jako jediná v Kambodži může pyšnit patronátem krále Norodoma Sihamoniho. „Český velvyslanec v Bangkoku mě požádal, abych napsala králi, zda by škole nepropůjčil své jméno. Vůbec jsem nevěděla, jak se takovému králi píše. Ale on souhlasil, to bylo neuvěřitelné,“ vzpomíná Vejlupková. Kambodžský král má k českému školství blízko – jako malý kluk totiž chodil do školy v tehdejší Československu. Své vzdělání nakonec završil studiem na pražské konzervatoři, kde vystudoval balet. O tom, že škola je česká, vědí i všichni malí žáci, kteří zde sedí v nažehlených, svítivě bílých košilkách. Král totiž přijel osobně školu otevřít. „To byla ohromná sláva pro celou vesnici. Při slavnosti předal český velvyslanec školu králi jako dar a ten ji pak předal provincii Takeo,“ říká Vejlupková.

Zatímco král česky mluví, ona sama ne. „Můj otec byl český pilot, který bojoval v Anglii, a tam se seznámil s mojí maminkou. Já jsem ho našla až po letech a stále se cítím být Češkou,“ říká tato energická dvašedesátiletá žena. Ale jak po chvíli přiznává, jejím domovem už je Kambodža. „Žiju zde od roku 1992 a myslím, že zde i zůstanu,“ dodává.

Stavbu platila česká vláda z peněz rozvojové pomoci. „Jsem šťastný, že moje děti mohou chodit do školy. Proto se taky zadarmo o tu školu starám,“ říká školník, údržbář a hlídač Kim, jehož tři děti školu navštěvují.

Ačkoli je sobota, z otevřených oken tříd se linou salvy dětského smíchu. Po chvíli veselí utichne a ze třídy se ozývají hlasy dětí opakující slova, která jim učitel předčítá z učebnice. Ve třídě se tísni pětatřicet prvňáčků v nažehlených bílých košilkách. Vedle školní budovy, hřiště a vybavení tříd totiž dostali žáci i zbrusu nové uniformy. U tabule čte z učebnice učitel Sen v tmavě modré košili. Stejně jako ostatní učitelé v Kambodži by se však učitelstvím neužil. Průměrný kantorský plat je totiž asi

600 Kč měsíčně. „Každé dopoledne učím a odpoledne farmařím na svém poli. Jinak bych rodinu neuživil. Ty peníze jsou jen na léky, hygienické potřeby a oblečení,“ říká Sen a dodává, že „vedlejšáky“ mají všichni učitelé.

Podobný projekt:

JHP škola – podpora výstavby školy v Kambodži (<http://www.jhpskola.cz/>)

Rozpočet: 627 994 Kč.

Zdroje:

KUTILOVÁ, Markéta. Lidé a Země. [online]. [27. 11. 2013].

Dostupné z WWW: <http://www.lidezeme.cz/clanek/kde-kral-mluvi-cesky>

KUTILOVÁ, Markéta. Rozvojovka. [online]. [27. 11. 2013].

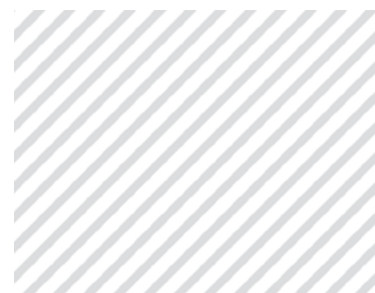
Dostupné z WWW: <http://www.rozvojovka.cz/clanky/550-v-kambodzske-dzungli-miluji-deti-ceskou-skolu.htm>

Přehled projektů ZRS ČR v Kambodži. MZV. [online]. [27. 11. 2013].

Dostupné z WWW: http://www.mzv.cz/jnp/cz/zahranicni_vztahy/rozvojova_spoluprace/dvoustranna_zrs_cr/projektove_zeme/kambodza/prehled_projektu_zrs_cr.html

Rozvoj tržního odvětví s bioplynárnami pro zajištění udržitelných zdrojů energie v Kambodži (ROBI)

Realizátor projektu	Stát	Lokace projektu	Délka mise
Člověk v tísni, o.p.s.	Kambodža	sedm provincií Kambodži (Takeo, Kampot, Svay Rieng, Prey Veng, Kampong Cham, Kandal a Kampong Speu) s důrazem na provincii Takeo	2011—2013

Popis mise:

Projekt implementovaný Člověkem v tísni ve spolupráci s Národním programem pro rozvoj bioplynáren (NBP), školícím centrem CIEDC a holandskou organizací SNV má za cíl přispět k rozvoji stabilního tržního odvětví s domácími bioplynárnami v sedmi provinciích Kambodži s hlavním důrazem na provincii Takeo. Bioplynárny jsou v místním prostředí ověřené technologie využívající uvolňujících se plynů z rozkládajícího se biologického odpadu k produkci ekologicky šetrné energie. Projekt rozšiřuje program implementovaný SNV a NBP od roku 2005. Skrze podnětí poptávky po bioplynárnách, rozvoj schopností firem stavících bioplynárny a podporu uživatelů bioplynáren chce projekt dosáhnout zajištění udržitelného přísunu čisté energie pro obyvatele venkova. Udržitelnost projektových aktivit bude dosažena skrze systematické propojení uživatelů bioplynáren se stavebními firmami a mikrofinančními institucemi.

Bioplynárny jsou propagovány a stavěny místními, soukromými firmami vyškolenými NBP za finanční podpory České rozvojové agentury a dalších donorů. Pracovníci NBP rovněž kontrolují kvalitu staveb a poskytují podporu začínajícím firmám. Díky vytrvalé práci NBP bylo od roku 2005 v Kambodži postaveno více než 15 000 bioplynáren. 99,7 % z nich dodnes funguje. Od května 2011 kdy se Člověk v tísni připojil k NBP si přes 1 500 rodin zakoupilo svoji vlastní bioplynárnu, díky které získaly spolehlivý zdroj čisté energie pro každodenní vaření a večerní osvětlení. Se třetinou nákladů jim pomohla pomoc od České rozvojové agentury a organizace Člověk v tísni a zbytek sami dokázali uhradit v hotovosti či půjčkou od místních bank, kterou do jednoho roku lehce splatí.

Člověk v tísni ve spolupráci s NBP zakládá ve vesnicích neformální sdružení uživatelů bioplynáren, jejichž členy školí v údržbě bioplynáren a využívání hnojeného kalu. Rovněž je podporuje v zakládání komunitních obchodů s náhradními díly, které jsou potřebné pro plynulý provoz bioplynáren. Uživatelé jsou také motivováni v propagaci bioplynáren ve svém okolí. Díky této podpoře místní uživatelé získávají z provozu jejich provozu maximální užitek a propagují je rovněž ve svém okolí. Projekt je financován Českou rozvojovou agenturou, sbírkami Člověka v tísni Skutečný dárek a Skutečná pomoc a Národním programem pro rozvoj bioplynáren.

Rozpočet mise: 14 000 000 Kč.

Zdroje:

Bioplynárna. Člověk v tísni. [online]. [27. 11. 2013].

Dostupné z WWW: <http://www.skutecnydarek.cz/p/bioplynarna/>

Bioplynárny v Kambodži. Člověk v tísni. [online]. [27. 11. 2013].

Dostupné z WWW: <http://www.youtube.com/watch?v=7MTK6Gt6eXQ>

Domáci bioplynárny. Člověk v tísni. [online]. [27. 11. 2013].

Dostupné z WWW: <http://www.clovekvtisni.cz/cs/humanitarni-a-rozvojova-pomoc/zeme/kambodza/programy#domaci-bioplynarny>

Rozvoj tržního odvětví s bioplynárnami pro zajištění udržitelných zdrojů energie v Kambodži (ROBI). ČRA. [online]. [27. 11. 2013].

Dostupné z WWW: <http://www.czda.cz/cra/projekty/kambodza/rozvoj-trzniho-odvetvi-s-bioplynarnami-pro-zajisteni-udrzitelnych-zdroju-energie-v-kambodzi-robi.htm>

MEDEVAC (Medical Evacuation)

Realizátor projektu	Stát	Lokace projektu	Délka mise
FN Motol	Kambodža	Praha	od roku 2009

Popis mise:

MEDEVAC je specifický projekt, který neprobíhá v jednotlivých zemích, ale naopak v České republice. V rámci tohoto projektu se poskytuje potřebná léčba dětem z krizových oblastí. Česká republika má u všech operací srdce u dětí nižší úmrtnost než Spojené státy americké. Zatímco u nás zemře po operaci 1,5 procenta dětí, v USA více než třikrát tolik.

Nejčastější vrozenou srdeční vadou je Fallotova tetralogie. Jde o kombinaci několika srdečních vad, které se vyskytují současně. Děti s touto diagnózou mají zúženou plicní tepnu, která je přetěžována. Nemají také přepážkou oddělenou pravou a levou srdeční komoru, takže okysličená a neokysličená krev se míchají. Do srdce se krev dostává v pořádku, nikoliv však zpět do krevního oběhu. Děti jsou pak promodralé, protože tělu chybí kyslík. Namodralá mají i nehtová lůžka a rty. Zmodrání se může, ale nemusí projevit, ale takto nemocné děti bývají letargické a zadýchávají se. Mnoho z nich si nemůže normálně hrát, protože se snadno unaví.

Takto nemocní byli i dva malí kambodžští kluci Auvin a Davin. „Chlapci byli přímo ohroženi na životě. Pokud by se jim včas nedostalo lékařské péče, pravděpodobně by brzy zemřeli“, popisuje doktor Tibor Klain z Dětského kardiocentra. Tihle kluci si nemohli hrát ani běhat a jejich matky je musely nosit. V rodné Kambodži jim lékaři nemohli pomoci. Naštěstí se chlapci dostali do motolské nemocnice, kde jim provedli speciální operaci, která je vrátila zpět do života. Do Česka Auvin a Davin přijeli díky programu české vlády MEDEVAC, který financuje léčbu nemocných dětí z krizových oblastí. Celkem tak bylo za sedmnáct let fungování programu vyléčeno 126 dětí ze zemí, jako je Kosovo, Čečensko, Irák nebo Afghánistán. Nově do programu přibyla Kambodža, která se po desetiletí zmítala v občanské válce. I když se v zemi už nebojuje, stále chybí základní lékařské vybavení i lékaři. „Jsme rádi, že můžeme pomoci malým pacientům ze zahraničí. V podmínkách, ve kterých žijí, by těžko dokázali přežít,“ říká ředitel Fakultní nemocnice Motol Miloslav Ludvík. Vládní program MEDEVAC je realizován odborem azylové a migrační politiky Ministerstva vnitra České republiky

Rozpočet: V závislosti na náročnosti jednotlivých operací. Jedná se o cca 4 děti ročně, každá operace stojí okolo 500 tis. Kč.

Zdroje:

HAMPLOVÁ, Ludmila. Napsali o nás – Dětská srdce z daleka [online]. [27. 11. 2013].

Dostupné z WWW: <http://www.fnmotol.cz/odbor-komunikace/tiskovy-servis/novinky/archiv/napsali-o-nas-detska-srdce-z-daleka/>

Kardiochirurgové v Motole zachránili dvě děti z Kambodže. ČT24. online]. [27. 11. 2013].

Dostupné z WWW: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/domaci/79868-kardiochirurgove-v-motole-zachranili-dve-deti-z-kambodze/>

Nemocné barmské děti dostanou novou šanci v pražském Motole. FN Motol. [online]. [27. 11. 2013].

Dostupné z WWW: <http://www.youtube.com/watch?v=Rnj8ROJkbVw>

Projekt MEDEVAC – 2. etapa. MZV ČT. [online]. [27. 11. 2013].

Dostupné z WWW: http://www.mzv.cz/bangkok/cz/zpravy_a_udalosti/projekt_mede-vac_2_etapa.html

Poznámky:

Zlepšení zdravotní péče v porodnicích v Kambodži. Člověk v tísni. [online]. [27. 11. 2013].

Dostupné z WWW: <http://www.skutecnapomoc.cz/jak-a-kde-pomahame/zdravi/pomoc-porodnicim-v-kambodzi>

PRACOVNÍ LISTY

1) Do slepé mapy zakreslete/zapište:

- sousedící státy
- hlavní město Kambodžy
- města: Battambang, SiemReap
- Kardamonské hory
- řeka Mekong
- jezero Tonlé Sap

2) Charakterizujte klimatické a přírodní poměry Kambodži:

podnebný pás: _____

roční období: _____

povrch: _____

zajímavosti jezera Tonlé Sap: _____

3) Doplněte základní údaje:

státní zřízení	
rozloha	
počet obyvatel	
hustota zalidnění	
úřední jazyk	
nejčetnější etnika + procentuální zastoupení	
převládající náboženství	
gramotnost	

4) Zakreslete na časovou osu významné historické milníky, popište:

O

- r. 900—1200 n. l.: _____
- r. 1863: _____
- r. 1953: _____
- r. 1975—1978: _____

- r. 1993: _____

5) Doplněte chybějící údaje:

HDP/os.			
skladba HDP	služby	%	
	průmysl	%	
	zemědělství	%	
hospodářský potenciál			

6) Kterých mezinárodních organizací je Kambodža členem?

7) Porovnejte Kambodžu s ČR:

	Kambodža	Česká republika
HDP		
ekonomický růst		
střední délka života		
kojenecká úmrtnost		
gramotnost		
HDI (postavení ve světě)		

8) Kambodža je jednou ze čtyř programových zemí české rozvojové spolupráce. Objasněte, jaký je rozdíl mezi projektovými a programovými zeměmi.

• programové země:

• projektové země:

Odpovědi na následující otázky hledejte na:

<http://www.czda.cz/>

<http://www.mzv.cz/jnp/cz/index.html>

9) V jakých sektorech je realizována rozvojová spolupráce ČR v Kambodži?

10) Přiřadte neziskové organizace ČR s projekty, které v Kambodži realizují

1) Charita Česká republika	a) <i>Zlepšení kvality a dostupnosti zdravotní nutriční péče pro děti do 5 let v oblasti Takeo</i>
2) Člověk v tísni, o.p.s.	b) <i>Zdraví pro matky a děti</i>
3) MAGNA DĚTI V TÍSNI, o.p.s.	c) <i>Posilování komunitní podpory pro postižené děti v provincii Takeo</i>
	d) <i>Rozvoj tržního odvětví s bioplynárnami pro zajištění udržitelných zdrojů energie (ROBI)</i>

PRACOVNÍ LISTY – KAMBODŽA – ŘEŠENÍ

1) Do slepé mapy zakreslete / zapište

2) Charakterizujte klimatické a přírodní poměry Kambodže

podnebný pás: tropický vlhký

roční období: monzuny : a) zimní = listopad—únor, vane od SV, chladný + suchý

b) letní = květen—říjen, vane od JZ, deštivý

– lijáky: krátké, prudké, hlavně odpoledne

povrch: vnitrozemí: rozlehlá nížina, úrodná – osa: řeka Mekong

pohraničí: pohoří (cca 2/3 země), deštné lesy

zajímavosti jezera Tonlé Sap: stejnojmenná řeka vlévající se do jezera

– 2x ročně mění směr toku: období dešťů → ř. Mekong se zvedá → vrací tok ř. Tonlé Sap do jezera → jezero- rozloha: z 3000 km² na 7 500 km²

období sucha → ř. Mekong klesá → ř. Tonlé Sap se obrací a vtéká do Mekongu

3) Doplňte základní údaje:

státní zřízení	konstituční monarchie
rozloha	181 040 km ²
počet obyvatel	14 494 293
hustota zalidnění	80,1 obyvk/km ²
úřední jazyk	khmérština
nejčetnější etnika + procentuální zastoupení	Khmérové 88 %, Vietnamci 4 %, Číňané 4 %
převládající náboženství	Pravoslavné
gramotnost	35 %

4) Zakreslete na časovou osu významné historické milníky, popište:

- r. 900–1200 n. l.: vrcholný rozmach
- r. 1863: vznik francouzského protektorátu
- r. 1953: získání nezávislosti
- r. 1975–1978: vláda Rudých Khmérů - přestavitel: Pol Pot
devastace průmyslové + obchodní struktury země, návrat k tradičnímu zemědělství, ničení inteligence, miliony obětí (nemoci, hlad, vraždy)
- r. 1993: demokratické volby, znovunastolení království

5) Doplňte chybějící údaje

HDP/os.	1 900 USD		
skladba HDP	služby	41 %	
	průmysl	30 %	těžba: kaučuk + tropické dřevo, textilní, dřevozpracující
	zemědělství	29 %	rybolov, sójové boby, kukuřice, pepř, tabák
hospodářský potenciál	netěžené suroviny (ropa, zemní plyn, drahokamy)		

6) Kterých mezinárodních organizací je Kambodža členem?

ASEAN, Světová banka, Mezinárodní měnový fond, WTO, OSN

7) Porovnejte Kambodžu s ČR:

	Kambodža	Česká republika
HDP/ob	1 900 USD	25 100 USD
ekonomický růst	-1,5 %	- 4,2 %
střední délka života (M,Ž)	60 let, 64 let	73 let, 80 let
novorozenecká úmrtnost	3,7 ‰	54 ‰
gramotnost	35 %	99,9 %
HDI (postavení ve světě)	139.	27.

8) Kambodža je jednou ze čtyř programových zemí české rozvojové spolupráce.

Objasněte, jaký je rozdíl mezi projektovými a programovými zeměmi

- programové země: mají největší prioritu v rámci zahraniční spolupráce ČR – nejvíce finančních příspěvků
střednědobý program spolupráce
Afgánistán, Bosna a Hercegovina, Etiopie, Moldavsko, Mongols
- projektové země:
spolupráce s ČR – není zastřena střednědobým programem
– probíhá na úrovni jednotlivých projektů v daných sektorech
Gruzie, Kambodža, Kosovo, Srbsko, Palestinská autonomní území

9) V jakých sektorech je realizována rozvojová spolupráce ČR v Kambodži?

- sociální infrastruktury a služeb • výroby a dodávky energie • zdravotnictví

10) Přiřadte neziskové organizace ČR s projekty, které v Kambodži realizují:

- 1) c; 2) b, d; 3) a

KDE A JAK ČESKÁ REPUBLIKA POMÁHÁ KAMBODŽA

Projekt „Kde a jak Česká republika pomáhá“ je podporován z prostředků České rozvojové agentury a Ministerstva zahraničních věcí ČR v rámci Programu zahraniční rozvojové spolupráce ČR.

Více informací a příkladů projektů rozvojové spolupráce naleznete na webových stránkách projektu „Kde a jak Česká republika pomáhá“:

<http://geoinformatics.upol.cz/app/rozvoj/>

Autor: Mgr. Jiří Pánek (jiri.panek@upol.cz)

Spoluautor: Mgr. Michal Rigel

Pracovní listy: Bc. Marcela Fiedorová a Mgr. Eva Málková

Grafické zpracování: MgA. Iva Hrubošová

Vydala: Katedra rozvojových studií,
Přírodovědecká fakulta Univerzity Palackého v Olomouci
(development.upol.cz)

Neprošlo jazykovou korekturou.

Zdroje satelitního snímku: Esri, USGS

Olomouc 2013

ČESKÁ REPUBLIKA
POMÁHÁ

Projekt je podporován z prostředků České rozvojové agentury a Ministerstva zahraničních věcí ČR v rámci Programu zahraniční rozvojové spolupráce ČR.

